

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at søge igangsat et samarbejde med samtlige kommuner om afdækning af mulige tiltag til opnåelse af øget lighed mellem kommunerne i henseende til den enkelte kommunes mulighed for økonomisk at løfte de opgaver, som påhviler den, samt med henblik på at afdække de økonomiske og administrative konsekvenser af disse tiltag. Afdækningen skal omfatte den økonomiske udligningsmodel, men skal ikke begrænse sig hertil.

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for forslaget, der tager problemstillingen op om at opnå en mere balanceret udvikling kommunerne imellem.

Beslutningsforslagets tema er relevant, men lægger ud over et ønske om en særskilt afdækning imidlertid ikke noget til allerede igangværende initiativer, som Naalakkersuisut har vedtaget eller igangsat i samarbejde med kommunerne. Jeg skal her nævne nogle af disse:

Den nye budgetsamarbejdsaftale fra 2014, der ligger til grund for samarbejdet mellem kommunerne og selvstyret, har følgende relevante formulering i sammenhængen:

- *"Udviklingen mellem kommunerne baseres på objektive kriterier, med henblik på, at der sikres en balanceret vækst og udvikling i Grønland"*

Som midler til et nå dette mål forudsætter budgetsamarbejdsaftalen for det første både en ny udligningsordning baseret på objektive kriterier, brug af flerårige sektorplaner for alle sektorområder, der løbende koordineres mellem selvstyret og kommunerne og for det andet en planlægning, der tager udgangspunkt i den demografiske udvikling og behovet for at sikre en holdbar økonomisk udvikling i såvel selvstyret som i kommunerne.

Naalakkersuisut og kommunerne har med afsæt i budgetsamarbejdsaftalen samarbejdet på alle disse områder, herunder med at forberede en ny udligningsordning.

Den nuværende udligningsordning og fordeling af bloktilskud er primært baseret på en opgørelse af forsørgerbyrden opgjort på baggrund af befolkningens alderssammensætning. Dette er ikke nødvendigvis et retvisende mål for forskellene i kommunernes grundvilkår.

En ny udligningsordning gældende fra 2019 skal vedtages i 2018 og baseres på registreringer af aktiviteter i 2017, som budgetteres i efteråret 2016. Naalakkersuisut og kommunerne forventes derfor at iværksætte forbedringer og samordning af registreringer af de kommunale aktiviteter for at tilvejebringe det nødvendige datagrundlag.

En ny model for udligning kommunerne imellem skal således skabe en større grad af omfordeling og være baseret på et mere solidt datagrundlag end i dag.

De overordnede principper og hensigter hermed er følgende:

- Der skal skabes en højere grad af økonomisk lighed mellem kommunerne og dermed mere lige muligheder for kommunernes muligheder for at yde tidssvarende service til borgerne, når de anvender samme skatteprocent.
- Modellen skal være gennemskuelig og enkel og samtidig så rimelig som muligt.
- Målet er ikke 100 pct. udligning, idet modellen skal efterlade rum for det kommunale incitament og metodevalg i forhold til kommunernes individuelle behov.
- Lighed er også et spørgsmål om at sikre borgerne lige muligheder, og udligning skal bidrage til at sikre, at borgerne som minimum har samme basale serviceniveau.

Naalakkersuisut har samarbejde med kommunerne om større lighed på andre områder end det økonomiske. Her kan henvises til det igangværende arbejde med Landsplanredegørelse 2016, som forventes behandlet af Inatsisartut på EM2016. Landsplanredegørelsen forventes blandt andet at afdække forskelle mellem kommunerne på områder som servicedifferentiering og desuden uddybe sammenhænge mellem arbejdsmarkedstilknytning, uddannelsesniveau og mobilitet.”

Landsplanredegørelsen forventes blandt andet at afdække forskelle mellem kommunerne på områder som servicedifferentiering og desuden uddybe sammenhænge mellem arbejdsmarkedstilknytning, uddannelsesniveau og mobilitet. Desuden vil samtlige bosteder blive vurderet på et fælles sæt af parametre.

Landsplanredegørelsen vil give en status for arbejdet med sektorplaner. Sektorplanerne vil hver især indeholde beskrivelser af arbejdet med forskelle og ligheder mellem kommunerne.

En afdækning af disse ikke-økonomiske forskelle er reelt en forudsætning for, at der kan igangsættes målrettede initiativer til udligning af forskellene på disse områder.

Naalakkersuisut er optaget af at skabe generel vækst i landet. Diskussionen er derfor ikke alene et spørgsmål om balance mellem kommunerne, men også om hvordan alle får del i og bidrager til at skabe den nødvendige vækst. Begge dele er vigtige tema i den kommende holdbarheds- og vækstplan, som skal drøftes senere på FM 2016, ligesom de indgår med vægt i eksempelvis i Naalakkersuisuts turismestrategi og de aktuelle lufthavnsinvesteringsplaner.

Naalakkersuisut finder på den baggrund ikke et behov for at udarbejde en ny, parallel og ressourcekrævende udredning. I stedet foreslås følgende ændringsforslag vedtaget, som anerkender behovet for at søge en mere balanceret udvikling kommunerne imellem, der lægges til grund for den generelle udviklingspolitik, men ikke igangsætter nye udredninger:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut i det løbende samarbejde med kommunerne pålægges at arbejde for at skabe en mere balanceret udvikling i landet med mulighed for vækst i samtlige kommuner. Herunder skal der arbejdes for at opnå øget lighed mellem kommunerne i henseende til den enkelte kommunes mulighed for

økonomisk at løfte de opgaver, som påhviler den. Målet skal blandt andet opnås via reform af den økonomiske udligningsmodel, arbejdet med en koordineret sektorplanlægning, ved eventuelle justeringer i indretningen af den offentlige sektor og på andre relevante områder.

Hermed overlades beslutningsforslaget til Inatsisartuts videre behandling.